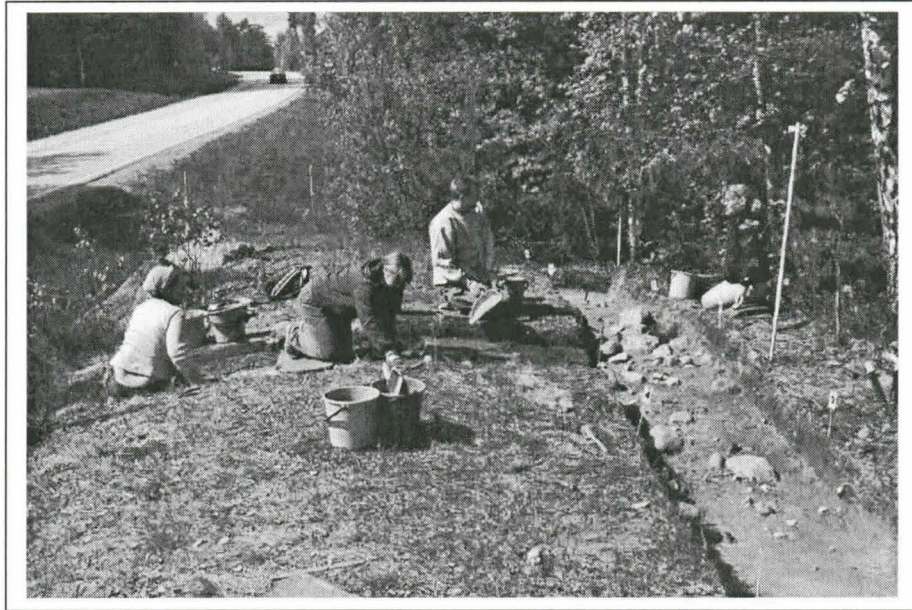

RUOKOLAHTI (4) HIETAMÄKI

KIVIKAUTISEN ASUINPAIKAN KOEKAIVAUUS
Johanna Seppä 2001

MUSEOVIRASTO

SISÄLLYSLUETTELO

Arkistotietoja	3
Peruskarttaote	4
1. Johdanto	5
2. Tutkimus	5
3. Johtopäätökset	6
4. Karttaluettelo	6
5. Negatiiviluettelo	6
6. Dialuettelo	6
Kuvataulut	7
Kartat	10

ARKISTOTIETOJA

Kohde: RUOKOLAHTI 4 HIETAMÄKI 700-01-0004

Mj-tyyppi asuinpaikka
Luokka II
Ajoitus kivikautinen
Lukumäärä 1
Peruskartta 4121 04 VIRMUTJOKI
Koordinaatit x=6804 20, y=4434 83, z=79-81

Omistajatiedot

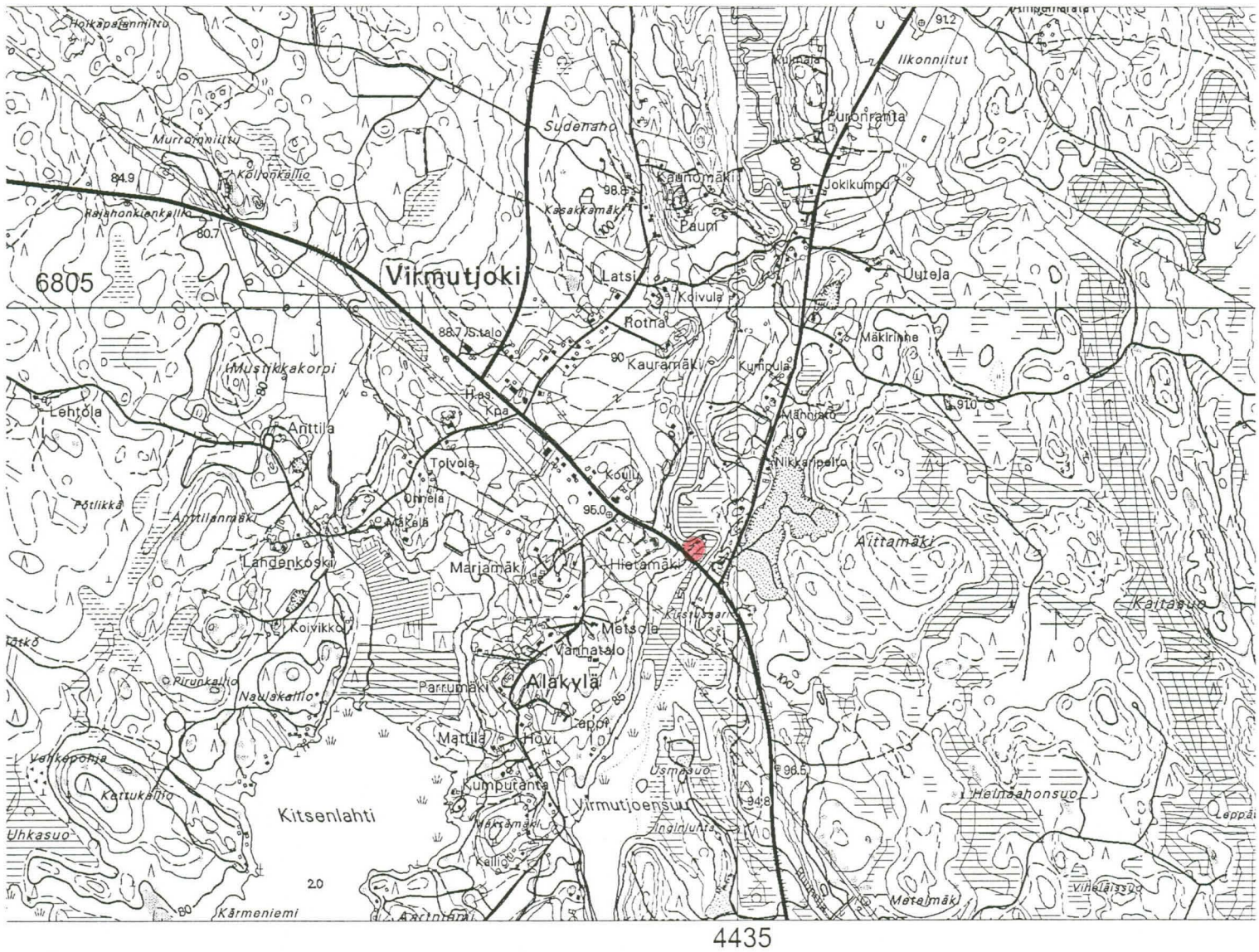
Kylä Virmutjoki
Tila 700-490-0011-0019 Hietämäki I
Omistaja Martti Gummerus
Osoite Puumalantie 921, 56210 Virmutjoki

Arkistotiedot

Aiemmat tutkimukset Miettinen T., inventointi 1977
Kähtävä-Marttinen M., inventointi 1996
Aiemmat löydöt KM 20169:1-4 saviastianpaloja
KM 29848:1-4 saviastianpaloja, palanutta savea, palanutta luuta

Koekaivaus 2001

Aika 24.5.-1.6.2001
Karttaotteet Pk 4121 04 VIRMUTJOKI, 1:20 000
Löydöt KM 33094:1-2 kvartsi-iskoksia
Negatiivit f 122716-122727
Diat 48566-48573

Ote peruskartasta 4121 04 VIRMUTJOKI 1:20 000

● kaivausalue 2001, x=6804 21, y=4434 86, z=80-81 m mpy

1. JOHDANTO

Ruokolahden Virtutjoella tutkittiin kivikautista asuinpaikkaa kevyen liikenteen väylän rakentamisen takia. Kohde tunnetaan muinaisjäännösrekisterissä nimellä Ruokolahti 4 Hietämäki (700 01 0004). Asuinpaikka sijaitsee Puumalaan vievän maantien lounaisreunassa, Virtutjoen sillan luoteispuolella. Paikalla olevasta metsäsaarekkeesta ja peltorinteestä on löydetty kivikautisia asuinpaikkalöytöjä: keramiikkaa, palanutta savea ja palanutta luuta. Löydöt tehtiin inventoinnissa 1977 ja 1996. Keramiikan perusteella asuinpaikka on ajoitettu kampakeraamiseen aikaan.

Kohteessa maantie 62 halkaisee Virtutjoen mutkaan ulottuvan niemekkeen. On oletettavissa että maaston muodon ja korkeuden perustella asuinpaikka jatkuu myös parannettavan tien alueelle maantien pohjoispuolelle ja edemmäs niemekkeeseen. Tutkimus suunnitellulla kevyen liikenteen väylällä suoritettiin Tielaitoksen Kaakkois-Suomen tiepiirin tilauksesta muinaismuistolain 15§ mukaisesti. Kaivauksen ajankohta oli 24.5.-1.6.2001. Alustava arvio tutkimuksista oli pituudeltaan kaksi viikkoa ja budjetti 108 000mk. Tutkimusaikaa lyhennettiin kenttähavaintojen perusteella yhteen viikkoon. Kaivauksen johtajana toimi tutkija Johanna Seppä, apulaistutkijana Teija Nurminen ja tutkimusavustajana Samu Lehtolainen Museovirastosta. Kaivajat (5 kpl) olivat arkeologian opiskelijoita.

Helsingissä 15.3.2002

FM Johanna Seppä

2. TUTKIMUS

Tutkimusalueen kohdalla oli hiekkainen heinittynyt tieluiska, josta nousi ylös harjanteen päälle pieni mökkitie. Paikalle oli suunniteltu kevyen liikenteen väylää ja mökkitien luiskaa siirrettäväksi parikymmentä metriä kaakkoon. Väylän kohtaa ei ollut vielä merkitty maastoon, mutta suunnitelmakarttojen avulla vedettiin kaivauksen peruslinja $x=500$ arvioidulle väylän keskilinjalle 10 m etäisyydelle Puumalantien keskilinjasta tien suuntaisesti. Kaivauskoordinaatiston x-akselin suunta oli 37 gon ja y-akselin 137 gon. Samalla havaittiin väylän sijoittuvan tuhoutuneelle alueelle tieluiskaan tai maaston alaville asuinpaikaksi sopimattomille kohdille. Tutkittava alue sijoittui suunnitelmakartan paaluvälille 940-960 ja mökkitien luiskaan. Väylän keskilinjalle kaivettiin pääasiassa lapiolla 1x1 m koekuoppia viiden metrin välein. Koekuopat olivat löydöttömiä ja maa niissä puhdasta hienoa hietaa.

Tieluiskan yläpuolella harjanteen päällä oli paremmat mahdollisuudet löytää asuinpaikan säilyneitä osia. Suunnitelmakarttojen mukaan harjanteen lakea aiottiin tasata, joten lakialueelle avattiin 10 m pitkä ja 1 m leveä koeoja linjalle 504/710-720. Myöhemmin sille avattiin jatke ruutuihin 504/722-724 ja poikittainen oja ruutuihin 501-504/714. Koeojia kaivettiin lastoilla 10 cm kerroksissa ja maa seulottiin osittain. Koeojia kaivettiin kolme kerrosta, jolloin saavutettiin puhdas pohjamaa. Ruudussa 504/717 ilmeisesti tuulenskaadon muodostamaa likamaaläikkää kaivettiin pohjakerrosta syvemmälle.

Maanpinta oli harjanteen laella kulunut mökkitien kohdalla. Metsän puolella aluskasvillisuus oli rehevää ja maa humuksen tummaksi värjäämää. Ruuduissa 504/715-720 havaittiin ensimmäisessä ja toisessa kaivauskerroksessa heikohkoa likamaata ja nokimaaläikkää. Kaivauksen ainoa löytö, yksi kvartsi-iskos tuli ruudusta 504/715 kerroksesta 1.

Varmistukseksi kaivettiin vielä lapionpistoja linjalle $x=503$ parin metrin välein. Myös nämä kuopat olivat löydöttömiä.

Maaston mukaan arvioiden harjanteen laella tien vaikutusalueella voisi olla löytöaluetta noin 160 m², kaivauksin tutkittiin noin 25 m² neljän kaivauspäivän aikana. Kaivausaluetta ei peitetty, koska rakennustöiden oli määrä alkaa pian kaivauksen jälkeen.

Kaivauksen korkeusmittausten kiintopisteenä käytettiin mökkitien pohjoisreunalla sijaitsevaa kiveä, jonka korkeus oli 80,99 m mpy. Kiintopisteen korkeustiedon toimittivat tielaitoksen mittausmiehet.

3. JOHTOPÄÄTÖKSET

Kaivaustutkimusten perusteella voitiin todeta, että Hietämäen asuinpaikka jatkuu Puumalantien pohjoispuolelle, vaikkakin merkit ihmistoiminnasta olivat hyvin vähäiset. Kyseessä saattaisi olla asuinpaikan reuna-alue. Maantien lounaisreunalla inventointilöydöt olivat olleet runsaampia. Kaivauksen aikana tarkastettiin myös tätä aluetta, mutta pienistä paljaan hiekan alueista pellon reunoilla ei löydetty mitään. Koska tutkimus koski vain suunnitellun kevyenliikenteen väylän aluetta, jäi yhä epäselväksi kuinka pitkälle niemeen asuinpaikka jatkuu. Harjanteen korkein kohta, jolla mökkitie kulkee, on todennäköisintä asuinpaikka-aluetta. Törmät ovat jyrkät ja ranta-alueet kosteaa suota. Kevyen liikenteen väylän kohdalla asuinpaikka oli kuitenkin tuhoutunut jo Puumalantien rakennustöissä, eikä väylän rakentaminen vaatinut enempää tutkimuksia.

4. KARTTALUETTELO

1. Yleiskartta			1:500
2. Pinta- ja pohjavaaituskartta			1:50
3. Tasokartta	ruudut 501-505/714 sekä 504/715-719	taso 1	1:25
4. Tasokartta	ruudut 501-505/714 sekä 504/715-719	taso 2	1:25

5. NEGATIIVILUETTELO

122716 Hietämäki. Yleiskuva sillalta Puumalaan päin. Vasemmalla kivikautinen asuinpaikka, oikealla tutkimusalue.

122717 Yleiskuva Ruokolahden suuntaan. Peruslinja vedetty kevyenliikenteen väylän keskilinjan mukaan.

122718 Koeojan 504/710-720 pinta. Etualalla koskematonta maata, taustalla mökkitie. Luoteesta.

122719 Koeojan 501-504/714 pinta narutettuna kuvan keskellä. Luoteesta.

122720 Koeojan 504/710-720 jatke ruudut 504/722-724. Pinta kaakosta.

122721 Koeojan 504/710-720 kaakkoispää. Taso 1. Kaakosta.

122722 Koeoja 501-504/714. Taso 1. Luoteesta.

122723 Työkuva. Koeojaa 501-504/714 kaivetaan. Kerros 2. Kaakosta.

122724 Koeoja 504/710-720. Taso 2. Kaakosta.

122725 Koeoja 501-504/714. Taso 2. Koillisesta.

122726 Työkuva. Taustalla pilkottaa joen mutkassa niemekkeessä oleva mökki. Tien 62 lounaispuolelta.

122727 Ryhmäkuva. Vasemmalta Laura Harjanne, Andreas Koivisto, Teija Nurminen, John Lagerstedt, Ulrika Rosendahl, Riina Mäki, Samu Lehtolainen, Johanna Seppä.

6. DIALUETTELO

48566 Hietämäki. Yleiskuva sillalta Puumalaan päin. Vasemmalla kivikautinen asuinpaikka, oikealla tutkimusalue.

48567 Yleiskuva Ruokolahden suuntaan. Peruslinja vedetty kevyenliikenteen väylän keskilinjan mukaan.

48568 Työkuva. Taustalla pilkottaa joen mutkassa niemekkeessä oleva mökki. Tien 62 lounaispuolelta.

48569 Koeojan 501-504/714 pinta narutettuna kuvan keskellä. Luoteesta.

48570 Työkuva. Koeojaa 501-504/714 kaivetaan. Kerros 2. Kaakosta.

48571 Koeoja 504/710-720. Taso 2. Kaakosta.

48572 Koeoja 501-504/714. Taso 2. Koillisesta.

48573 Yleiskuva. Virtutjoen pohjoisranta.

RUOKOLAHTI 4 HIETAMÄKI
Johanna Seppä 2001

f 122716

Hietämäki. Yleiskuva sillalta Puumalaan päin. Vasemmalla kivikautinen asuinpaikka, oikealla tutkimusalue.

f 122717

Yleiskuva Ruokalahden suuntaan. Peruslinja vedetty kevyen liikenteen väylän keskilinjän mukaan.

RUOKOLAHTI 4 HIETAMÄKI
Johanna Seppä 2001

f 122719
Koeojan 501-504/714 pinta narutettuna kuvan keskellä. Luoteesta.

f 122724
Koeoja 504/710-720. Taso 2.
Kaakosta.

f 122725
Koeoja 501-504/714. Taso 2.
Koillisesta.

RUOKOLAHTI 4 HIETAMÄKI
Johanna Seppä 2001

f 122726

Työkuva. Taustalla pilkottaa joen mutkassa niemekkeessä oleva mökki. Tien 62 lounaispuolelta.

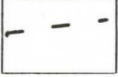
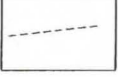
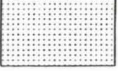
f 122727

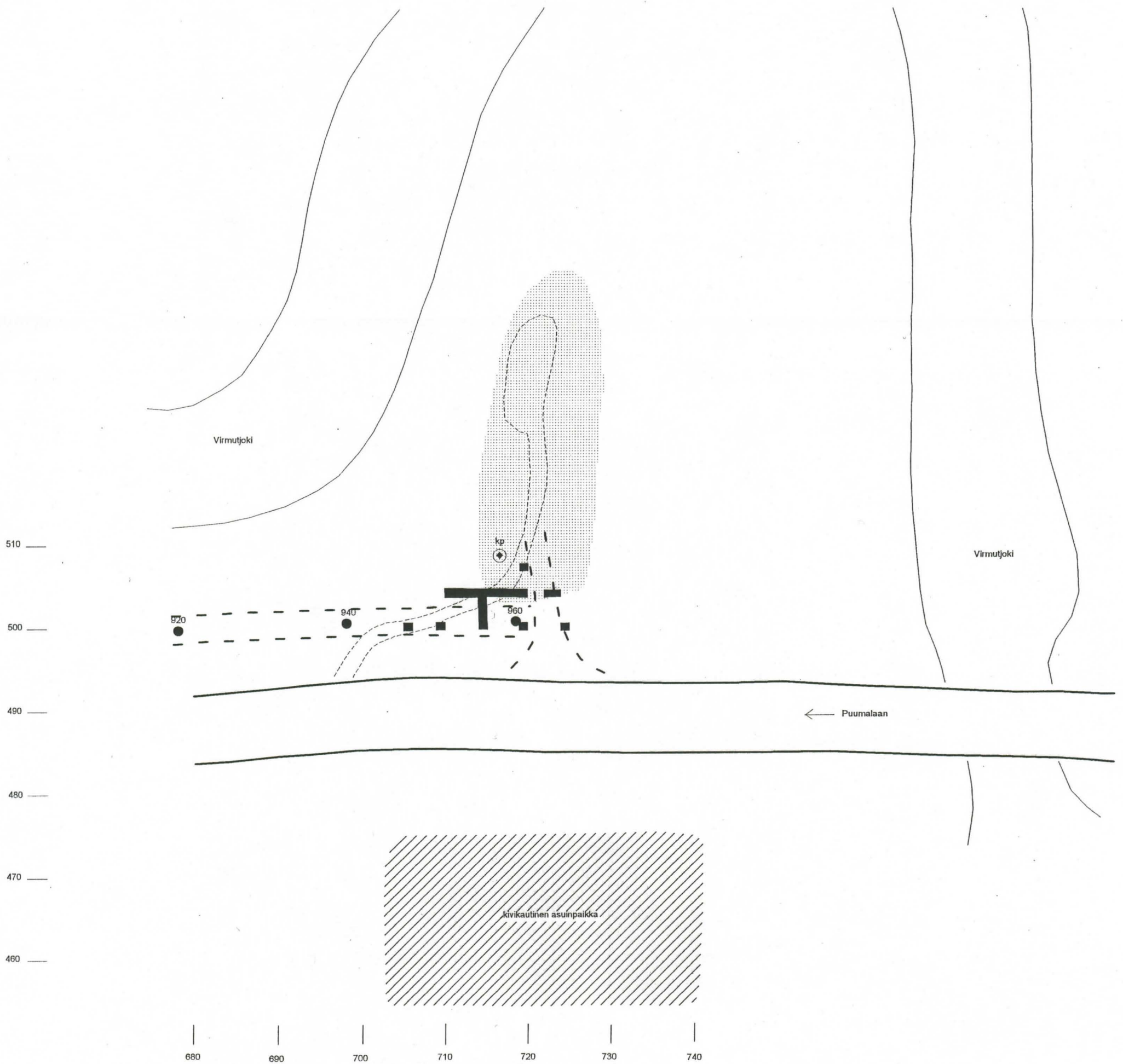
Ryhmäkuva. Vasemmalta Laura Harjanne, Andreas Koivisto, Teija Nurminen, John Lagerstedt, Ulrika Rosendahl, Riina Mäki, Samu Lehtolainen, Johanna Seppä.

RUOKOLAHTI (4) HIETAMÄKI
JOHANNA SEPPÄ 2001

Yleiskartta
 Mk 1:500
 Kp 80,99 m mpy
 Piirt. T. Nurminen ja J. Seppä

- kaivausalue
- tiesuunnitelma
- mökkitie
- mahdollista asuinpaikka-alue

RUOKOLAHTI (4) HIETAMÄKI
JOHANNA SEPPÄ 2001

Pinta- ja pohjavaaituskartta
 Mk 1:50
 Kp 80,99 m mpy
 lukemat metreinä mpy
 Piirt. Teija Nurminen

80,57 pintavaaitusluku
 (80,32) pohjavaaitusluku

+ 508

+ 507

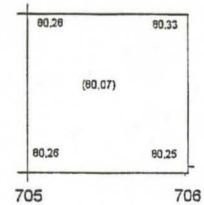
+ 506

+ 505

+ 504

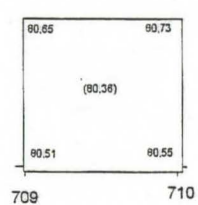
+ 503

+ 502

+ 707

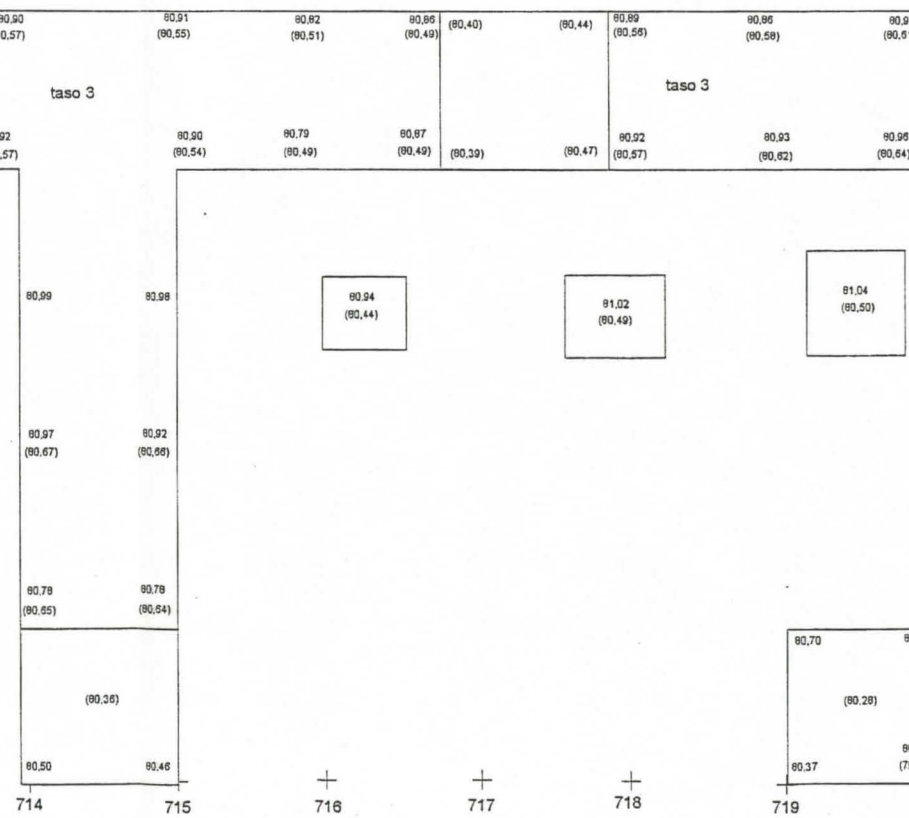
+ 708

+ 711

+ 712

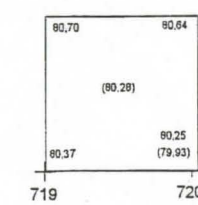
+ 713

+ 716

+ 717

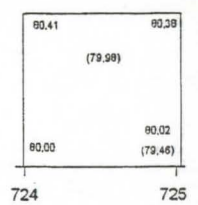
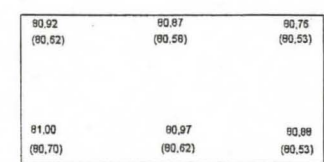
+ 718

+ 721

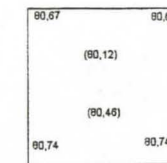
+ 722

+ 723

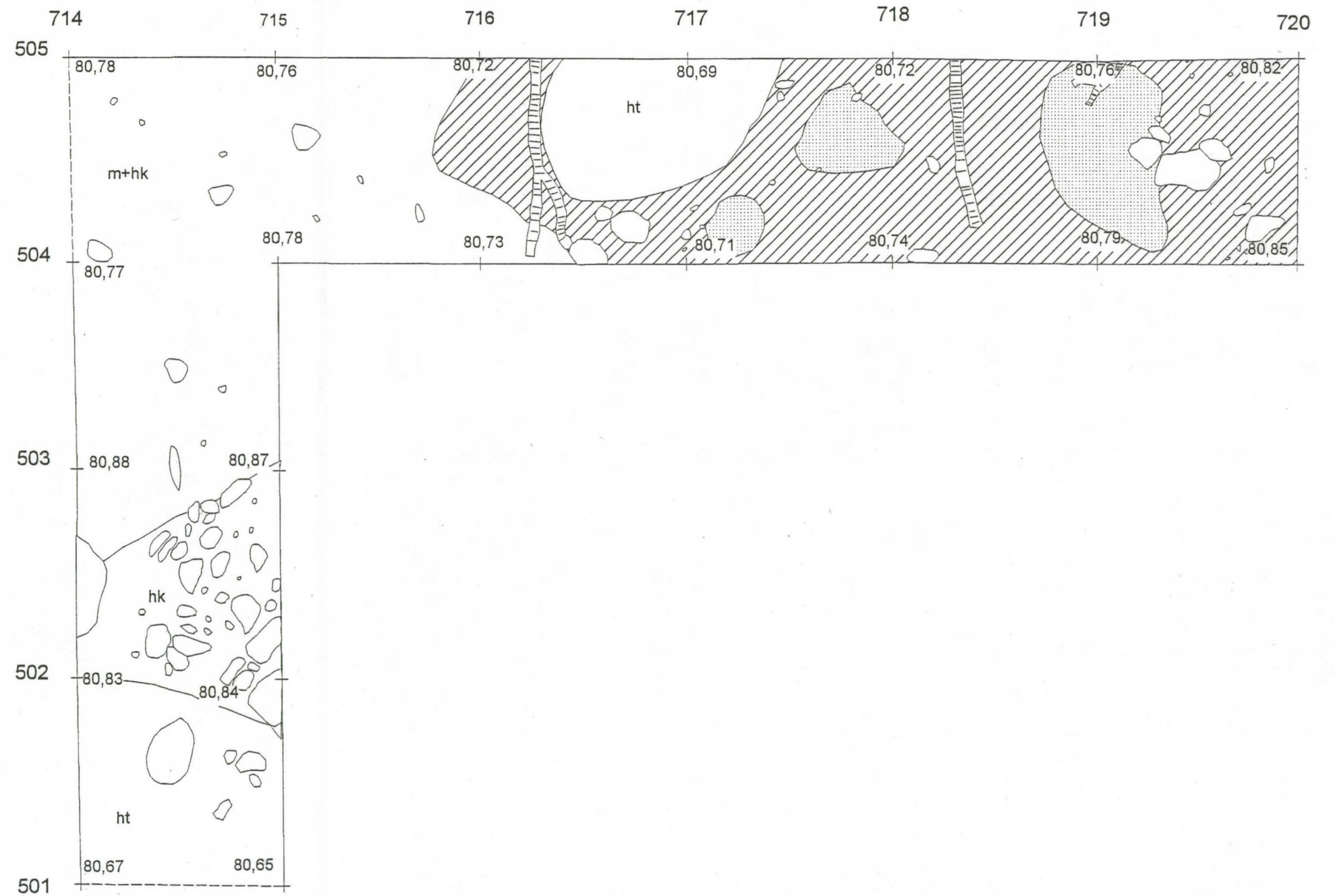
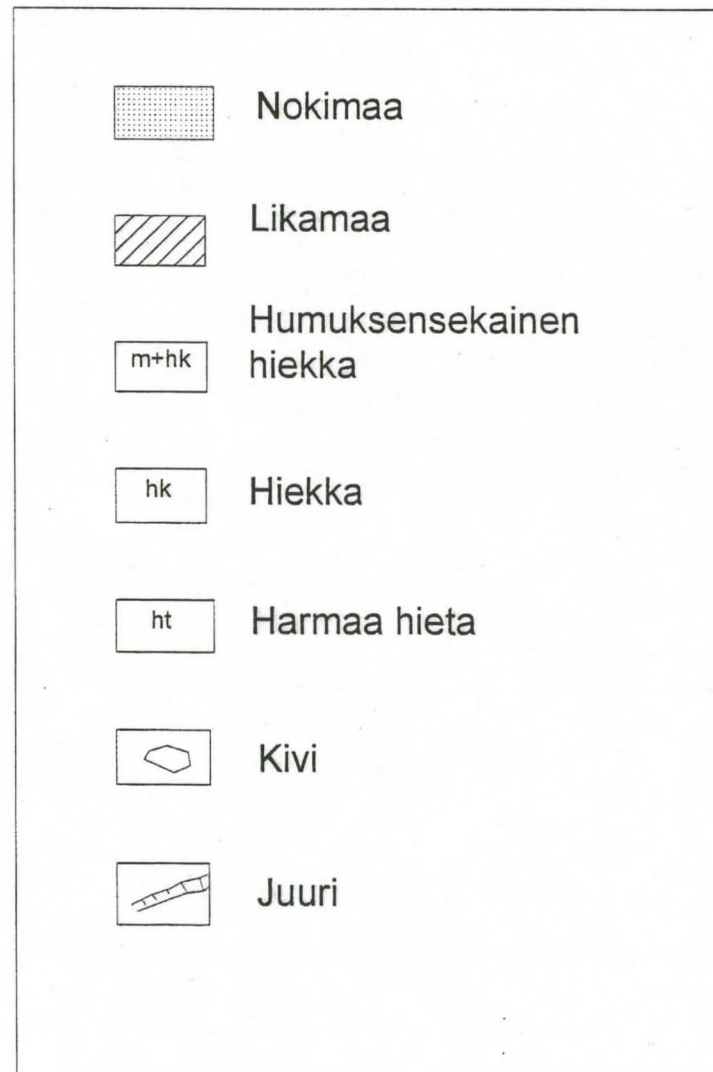
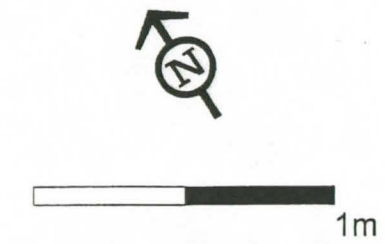
+ 724

+ 725

RUOKOLAHTI (4) HIETAMÄKI
JOHANNA SEPPÄ 2001

TASOKARTTA
Ruudut 501-505/714 sekä 504/715-719
Taso 1
Mk 1:25
Kp 80,99 m mpy
lukemat metreinä mpy. Piirt. Teija Nurminen

RUOKOLAHTI (4) HIETAMÄKI
JOHANNA SEPPÄ 2001

TASOKARTTA
Ruudut 501-505/714 sekä 504/715-719
Taso 2
Mk 1:25
Kp 80,99 m mpy
lukemat metreinä mpy. Piirt. Teija Nurminen

